

[Ministeren for byggeri og boligvæsen.]

det er netop dér, organisationen sætter ind. Det, der må lægges vægt paa, er derimod de modydelse, som de almennyttige organisationer giver samfundet til gengæld for den støtte, der ydes, og de byrder, de påtager sig for at løse de boligsociale opgaver, som påhviler dem. Først og fremmest vil jeg her fremhæve, at hele den opsparing, der finder sted i byggeriet, såvel gennem kontant overskud som gennem prioritetsafdrag, tilfalders samfundet derved, at alle de opsparede midler skal benyttes til nyt almennyttigt byggeri. Derved vil finansieringen af dette boligbyggeri på længere sigt komme til fuldstændig at hvile i sig selv. Jeg vil endvidere fremhæve den betydning, det har haft, at man gennem de almennyttige boligorganisationer har været i stand til at højne boligstandarden og ad denne vej har kunnet tage en række boligsociale opgaver op, som ikke tidligere kunne løses. Jeg tænker her navnlig på udlejning til børnerige familier, etablering af børnehaver, fritidshjem, legepladser, udførelse af frit liggende byggeri med godt og hensigtsmæssigt udstyr, altsammen foreteelser, der i særlig grad er karakteristiske for det almennyttige byggeri. Derved har denne byggeform betydet en meget betydelig aflastning af den offentlige administration, og samtidig har den hos befolkningen skabt en interesse for og medleven i boligproblemet, som det ville være vanskeligt at opretholde i en forretningsmæssigt præget virksomhed, eller for at gå til den modsatte yderlighed, under et rent kommunalt eller statsligt byggeri. Den forskel, der for øjeblikket gøres med hensyn til støtten for de to former af byggeri, er derfor efter min opfattelse velbegrundet. Iøvrigt må det erindres, at der før krigen, da der slet ikke var nogen støtteordning for det private byggeri, faktisk var en endnu større forskel i de vilkår, hvorunder de to byggeformer arbejdede.

Jeg vil imidlertid til de ærede medlemmer hr. Elgaard og hr. Thestrup sige, at jeg ikke på forhånd afviser tanken om en større ligestilling mellem de to byggeformer, men jeg vil samtidig holde fast ved det forbehold, som det ærede medlem hr. Elgaard tog, nemlig at de to byggeformer skal være ligestillede med hensyn til *alle* vilkår. Og kan de private bygherrer ventes at ville gå ind herpå? Vil de være indforstået med at lade hele opsparingen i ejendommen tjene almennyttige boligformål? Vil de underkaste sig den kontrol med regnskaber og administration, som loven kræver, og vil de gå ind for den

sociale linie, der forudsætter, at boligerne fortrinsvis udlejes til mindrebemidlede børnerige familier? Jeg tror det næppe. De private bygherrer vil sikkert foretrække den større frihed, der følger med de gældende lånevilkår.

Jeg tror iøvrigt ikke, at det vil blive de kontrolbestemmelser, der indeholdes i det nu foreliggende lovforslag, men snarere den almindelige økonomiske udvikling, der eventuelt vil afholde de private bygherrer fra at gå i gang med nybyggeri. Udviklingen i de seneste år har netop vist, at de private bygherrer ikke har holdt sig tilbage, hverken af modvilje mod den forskel, der er i støtten til de to kategorier af byggeri, eller modvilje mod den kontrol af lejen, som er en betingelse for at opnå støtten. I 1947 og 1948 har private bygherrer varetaget over halvdelen af boligproduktionen, og i 1948 har navnlig det private statslånsbyggeri taget betydeligt opsving, nemlig fra ca. 1500 lejligheder i 1947 til ca. 2600 i 1948.

Som begrundelse for at regeringen ikke kunne gå ind for en generel forhøjelse af huslejen af hensyn til grundejerne og for gennemførelse af udligningen af de forskellige huslejeniveauer, har jeg i bemærkningerne til lovforslaget henvist til prisudviklingen. Jeg var inde på, at der var visse tegn til, at der i en forholdsvis nær fremtid vil kunne indtræde et vist fald i pris- og omkostningsniveauet, således at den stigning i grundejernes driftsomkostninger, der har fundet sted, i hvert fald kun delvis kan forventes at være af varig karakter. Dette har givet det ærede medlem hr. Elgaard anledning til at efterlyse en nærmere begrundelse for denne forventning. Jeg skal hertil anføre, at jeg først og fremmest har fundet det nødvendigt at understrege, at den økonomiske situation i øjeblikket indebærer mange usikre momenter, og at flere af disse tyder på, at den prisstigningsbølge, vi har oplevet efter krigen, nu er ved at have nået toppen. Hvorvidt dette virkelig er tilfældet, kan jo ingen sige i dag, men rent praktisk har prisstigningen været afbrudt for en række vigtige råvarer i det sidste halve år. Denne afdæmpning i prisstigningstendenserne for de indførte varer fremgår af, at engrospristallet for importvarer steg med 6 pct. både i første og andet halvår 1947, men kun med 3 pct. i første halvdel af 1948, og siden i sommer har indekstallet praktisk talt været uforandret. Den kraftige stigning i byggeomkostningerne det første år efter krigen, som for en stor del var resultatet af den forrige regerings mangelfulde regulering af byggevirksomheden, er nu i det væsentlige